

Om Orfeus

Nedenstående tekst, Περὶ Ὀρφέως, er nr. 33 i Palaifatos' *Utroværdige historier*.

- (1) Ψευδῆς καὶ ὁ περὶ τοῦ Ὀρφέως μῦθος, (2) ὅτι κιθαρίζοντι αὐτῶ ἐφείπετο τετράποδα καὶ ὄρνεα καὶ δένδρα.
- (3) Δοκεῖ δέ μοι ταῦτα εἶναι. (4) Βάκχαι μανεῖσαι πρόβατα διέσπασαν ἐν τῇ Πιερίᾳ, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα βιαίως εἰργάζοντο τρεπόμεναι τε εἰς τὸ ὄρος διέτριβον ἐκεῖ τὰς ἡμέρας. (5) Ὡς δὲ ἔμειναν, οἱ πολῖται, δεδιότες περὶ τῶν γυναικῶν καὶ θυγατέρων, μεταπεμψάμενοι τὸν Ὀρφέα μηχανήσασθαι ἐδέοντο, (6) ὃν τρόπον καταγάγοι ἀπὸ τοῦ ὄρους αὐτάς. (7) Ὁ δὲ θυσάμενος τῶ Διονύσῳ ὄργια κατάγει αὐτάς βακχευούσας κιθαρίζων. (8) Αἰ δὲ νάρθηκας τότε πρῶτον ἔχουσαι κατέβαινον ἐκ τοῦ ὄρους καὶ κλῶνας δένδρων παντοδαπῶν· (9) τοῖς δὲ ἀνθρώποις τότε θεασαμένοις τὰ ξύλα θαυμαστὰ ἐφαίνετο, (10) καὶ ἔφασαν· (11) "Ὀρφεὺς κιθαρίζων ἄγει ἐκ τοῦ ὄρους καὶ τὴν ὕλην." (12) καὶ ἐκ τούτου ὁ μῦθος ἐκπλάσθη.

Palaifatos, Περὶ ἀπίστων ἱστορίων 33.

Oversættelse

Løgnagtig er også den myte om Orfeus, at både firben, dyr, fugle og træer fulgte efter ham, når han spillede på sin lyre.

Det forholder sig efter min mening således: Bacchanter i dionysisk begejstring sønderrev får i Pierien og begik også mange andre voldshandlinger. De drog derefter til bjergs og opholdt sig dér i dagevis. Da de blev deroppe, sendte borgerne, som var bekymrede for deres koner og døtre, bud efter Orfeus og bad ham finde ud af, hvordan han kunne føre dem ned fra bjergene. Da han havde foretaget et offer til Dionysos, førte han kvinderne, der var i bacchantisk raseri, ned ved at spille for dem på sin lyre. De kom så ned fra bjerget og de havde for første gang narthexstængler og grene fra alle mulige slags træer med ned. De mennesker, som dengang så grenene, syntes, at de var forunderlige og sagde derfor: "Når Orfeus spiller, fører han selveste skoven ned fra bjerget", og heraf er myten så opstået.

A- opgave

1. Lav en syntaktisk analyse af følgende sætning: αἰ δὲ νάρθηκας τότε πρῶτον ἔχουσαι κατέβαινον ἐκ τοῦ ὄρους καὶ κλῶνας δένδρων παντοδαπῶν.

B-opgaver

1. Giv en mere ordret oversættelse (kontroloversættelse) af stykket: Ὁ δὲ θυσάμενος τῷ Διονύσῳ ὄργια κατάγει αὐτὰς βακχεούσας κιθαρίζων.
2. Gør rede for hvordan αὐτὰς βακχεούσας og κιθαρίζων i sætning 7 er gengivet i den danske oversættelse og hvilke syntaktiske forskelle der er mellem den græske tekst (αὐτὰς βακχεούσας og κιθαρίζων) og den danske oversættelse.

*C-opgaver**Fortolkningsopgaver*

Læs den danske oversættelse af den græske tekst grundigt igennem og besvar alle tre spørgsmål.

1. Find i den græske tekst de nøgleord, som hører til dionysisk sammenhæng.
2. Fortæl kort om Dionysos og hans kult, og tag herunder stilling til forskellen på myte og ritus.
3. Gør rede for, hvilket værk tekststykket stammer fra (se *Antik mytologi*, s.51- 54) og sammenhold Palaifatos' rationalistiske fortolkning af Orfeusmyten med andre antikke fremstillinger.